

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 331/2016-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného JUDr. Ing. Norbertom Kášom, Námestie republiky 4, Lučenec, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 31/2015 a jeho uznesením z 20. októbra 2015 a postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 163/2015 a jeho uznesením z 1. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. Ing. Norbertom Kášom, Námestie republiky 4, Lučenec, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 31/2015 a jeho uznesením z 20. októbra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ako aj postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 163/2015 a jeho uznesením z 1. októbra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je spolu s ďalšími obvinenými podozrivý zo spáchania pokračovacieho zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 Trestného zákona formou spolupáchateľstva.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 163/2015 z 1. októbra 2015 bol sťažovateľ (ako aj ďalší obvinení, pozn.) vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, pričom väzba mu začala plynúť 28. septembra 2015 o 6.05 h. Okresný súd zároveň rozhodol o neprijatí písomného sľubu sťažovateľa, neuložil mu probačný dohľad a taktiež neprijal ani peňažnú záruku ako náhradu za väzbu.

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ (rovnako aj ďalší obvinení, pozn.) sťažnosť. Sťažnostné námietky sú v podstate identické s námietkami, ktoré tvoria obsah sťažnosti adresovanej ústavnému súdu.

Krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tpo 31/2015 z 20. októbra 2015 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa (ako aj ďalších obvinených, pozn.) zamietol.

V napadnutom uznesení krajského súdu sa okrem iného uvádza:

«V súčasnom štádiu trestného konania doposiaľ zabezpečené dôkazy najmä výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], listinné dôkazy zaistené pri vykonanej prehliadke nebytových priestorov patriacich do vlastníctva účtovnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], listinné a vecné dôkazy zabezpečené pri domovej prehliadke u obvineného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a listinné a vecné dôkazy zabezpečené pri prehliadke kancelárie [REDAKOVANÉ], ktorú mal užívať spolu s obvineným [REDAKOVANÉ], ako aj kamerové záznamy zadovážené na základe príkazu prokurátora, ktoré preukazovali výbery nemalých finančných prostriedkov v hotovosti, a to obvineným [REDAKOVANÉ], aj podľa krajského súdu nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, v súčasnom štádiu trestného konania majú znaky trestného činu (zločinu) neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i) Tr. zák. a v prípade obvineného [REDAKOVANÉ] navyše aj zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., pričom existuje dôvodné podozrenie, že ich spáchali obvinení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

V tomto smere sa krajský súd nestotožnil s argumentáciou obhajoby [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], podľa ktorých zadovážené dôkazy nenasvedčujú tomu, že bol spáchaný skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie. Tieto tvrdenia obhajoby v tomto štádiu konania musel aj krajský súd vyhodnotiť ako účelové, ktorých cieľom bolo dosiahnuť prepustenie obvinených z väzby na slobodu. Opis konania obvinených v jednotlivých skutkoch totiž v dostatočnej miere v tomto štádiu konania nasvedčuje tomu, že skutky, za ktoré bolo začaté trestné stíhanie, majú znaky uvedených trestných činov a je dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchali obvinení tak, ako je to uvedené v uznesení o vzatí obvinených do väzby.

Rovnako pri skúmaní dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. sudca pre prípravné konanie správne poukázal na väzby obvinených... na niektorého z doposiaľ identifikovaných tzv. „bielych koní“ – teda osôb navonok zastupujúcich obchodné spoločnosti a to [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], pričom u každého z obvinených boli zaznamenané kolúzne aktivity priamo vo vzťahu k nimi dosadeným a ovládaným osobám a to v priebehu aktuálne prebiehajúcich dňových konaní,

v rámci ktorých bolo pôsobené na svedka [REDACTED] a ovládanou osobou bol aj svedok [REDACTED].

... vykonávanie dôkazov pokračuje aj naďalej, podľa prokurátora majú byť vypočúti dôležití svedkovia ako [REDACTED] a ďalší celý rad svedkov polícii už známych. Preto vzhľadom už ku skorším aktivitám obvinených v priebehu daňových kontrol aj krajský súd musí dôvodne predpokladať, že obvinení by mohli takto postupovať aj pri doteraz nevypočútych svedkoch. Navyše, pre úplnosť je potrebné konštatovať, že uvedený záver podporujú aj záznamy operatívnych informácií v tomto štádiu doposiaľ neodtajnené.

Sudca pre prípravné konanie konštatoval aj existenciu dôvodu väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. u všetkých obvinených... Dôvodnosť tohto záveru je nutné vzhliadnuť v konaní obvinených pred ich vzatím do väzby. Predovšetkým je potrebné uviesť, že obvinení mali páchať trestnú činnosť po dlhší čas, a to v najmenej 18-tich po sebe idúcich zdaňovacích obdobiach od októbra 2013 do marca 2015, tak ako je to uvedené v napadnutom uznesení. Na rozdiel od obhajoby všetkých obvinených krajský súd nemôže vyhodnotiť konanie obžalovaných tak ako je uvedené v jednotlivých skutkoch len ako všeobecné, keďže zo spôsobu, akým mali obvinení páchať trestnú činnosť a jej opakovania, v súčasnom štádiu trestného konania je možné dôvodne predpokladať, že pri prepustení obvinených na slobodu, by mohli pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Vzhľadom na ich sofistikované konanie je možné dôvodne predpokladať, že by im v tom nemuseli zabrániť ani chýbajúce doklady, ktoré im boli orgánmi činnými v trestnom konaní zadržané. ...»

Na základe citovaného sa krajský súd nemohol „stotožniť so sťažnostnými námietkami všetkých obvinených vzhľadom na doteraz zadovážené dôkazy vrátane doposiaľ neodtajnených výsledkov nasadených ITP.

V danom prípade boli splnené aj formálne podmienky rozhodovania o väzbe. Všetci obvinení boli procesným spôsobom obvinení, v zákonnej lehote boli predvedení pred sudcu pre prípravné konanie, ktorým boli v zákonnej lehote vypočúti.

Pre úplnosť je potrebné poukázať na to, že okresný súd jednotlivé dôvody väzby v napadnutom uznesení v tomto štádiu konania v dostatočnej miere odôvodnil, pričom krajský súd sa s týmto odôvodnením stotožnil a v podrobnostiach naň poukazuje.

Pokiaľ ide o písomné sľuby obvinených..., ani krajský súd tieto v súčasnom štádiu konania na nahradenie väzby nepovažoval za dostatočné a to vzhľadom na charakter trestnej činnosti a konanie samotných obvinených pred ich vzatím do väzby (ovplyvňovanie svedkov v priebehu daňových kontrol, prípadne pokračovanie v obdobnej trestnej činnosti). Z rovnakého dôvodu nebolo možné nahradiť väzbu obvinených ani probačným dohľadom nad ich správaním a prijať zloženie peňažných záruk obvinených...“.

Sťažovateľ v zásade v zhode s tým, čo namietal už v sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namieta, že v jeho veci sa konajúce všeobecné súdy nevysporiadali s jeho námietkami poukazujúcimi na nesprávnu právnu kvalifikáciu stíhaných skutkov uvedených v bodoch 6 až 20 uznesenia o vznesení obvinenia. Poukazuje tiež na to, že aj okresný súd v napadnutom uznesení pripustil možnosť zmeny právnej kvalifikácie stíhaných skutkov.

Sťažovateľ argumentuje tým, že neodvedením dane sa rozumie zadržanie splatnej dane a jej neodvedenie určenému príjemcovi koho príjmom daň je, resp. kto ju spravuje. Predpokladom trestnosti konania je, že daň bola reálne zrazená alebo vybratá podľa zákona. Zrazenie alebo vybratie dane uskutočňuje platiteľ dane, ktorý zrazí alebo vyberie daň od daňovníka a odvedie ju tomu, komu je daň určená.

Sťažovateľ poukazuje na rozdiely medzi tým, keď sa daň zráža a odvádza (napr. daň zo závislej činnosti) a keď sa daň vyberá (daň z ubytovania), a formuluje na tomto základe záver, že *«Popis skutkov v bodoch 6 až 20, tak, ako je popísaný v uznesení o vznesení obvinenia ČVS: PPZ-1018/NKA-FP-ST-2014, teda nemôže byť považovaný za konanie Sťažovateľa naplňujúce znaky skutkovej podstaty trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 TZ...»*

Pri dani z pridanej hodnoty nevzniká povinnosť daň odvieť ale vzniká povinnosť daň zaplatiť, pričom táto povinnosť vzniká priamo daňovníkovi a teda daňovník je totožný s platiteľom dane. Pri dani z pridanej hodnoty teda nemožno hovoriť o jej zadržaní a neodvedení v zmysle, v akom ich definuje § 277 TZ. Daň z pridanej hodnoty sa neodvádza, ale platí, pričom na určenie výšky, v ktorej je potrebné daň z pridanej hodnoty zaplatiť má

vplyv posúdenie a porovnanie zdaniteľných plnení na „vstupe“ a zdaniteľných plnení na „výstupe“.

... Z právnej kvalifikácie trestného činu a popisov jednotlivých skutkov v uznesení o vznesení obvinenia nie je zrejmé o akú objektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu pri jednotlivých skutkoch za jednotlivé zdaňovacie obdobia ide a preto nie je možné určiť o kvalifikáciu akého trestného činu ide a zároveň je zrejmé, že toto konanie nie je možné subsumovať pod ustanovenie § 277 TZ.

... Podľa názoru Sťažovateľa bolo porušené jeho základné právo na zachovanie osobnej slobody, nakoľko ho Porušovateľ základného práva zbavil osobnej slobody v rozpore s právnym poriadkom SR.».

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 2 Tpo/31/2015 z 20. 10. 2015 v časti týkajúcej sa obvineného [REDAKOVANÉ] porušil základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 Tpo/31/2015 z 20. 10. 2015 v časti týkajúcej sa obvineného [REDAKOVANÉ] zrušuje.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 163/2015 z 1. októbra 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol (okrem iného) o vzatí sťažovateľa do väzby.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom

prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, mohol sťažovateľ podať riadny opravný prostriedok - sťažnosť (čo aj využil), o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 31/2015 z 20. októbra 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

V súvislosti s preskúvaním tejto časti sťažnosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať tiež na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej nie je vzhľadom na svoje ústavné postavenie oprávnený preskúvať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúvať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúvať iba také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúvania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že kľúčová námietka sťažovateľa je založená na argumentácii, podľa ktorej skutky, pre ktoré je trestne stíhaný, nezodpovedajú právnej kvalifikácii podľa § 277 Trestného zákona, a teda jeho konanie nemôže byť posudzované ako trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 Trestného zákona.

Uznesením Národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúry Stred ČVS: PPZ-1018/NKA-FP-ST-2014 z 28. septembra 2015 bolo sťažovateľovi a ďalším obvineným vznesené obvinenie na základe podozrenia zo spáchania viacerých skutkov právne kvalifikovaných ako pokračovací zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, 2 písm. a) a ods. 4 Trestného zákona spáchaný závažnejším spôsobom konania s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Ide o skutky v bodoch 6 až 20 predmetného uznesenia o vznesení obvinenia.

Proti označenému uzneseniu o vznesení obvinenia sťažovateľ podal sťažnosť, o ktorej rozhodla Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici (ďalej len „krajská prokuratúra“) uznesením sp. zn. Kv 30/15/6600 z 21. októbra 2015 tak, že ju ako nedôvodnú zamietla. V označenom uznesení krajskej prokuratúry sa okrem iného uvádza:

„Na rozdiel od argumentácie prezentovanej v sťažnosti podporenej viacerými príkladmi zastávam názor, že vo všeobecnosti spáchanie trestného činu neodvedenia dane a poistného je možné aj vo vzťahu k dani z pridanej hodnoty. V tomto konkrétnom prípade bola nutne predbežne posudzovaná otázka či bola DPH vybratá, v akom rozsahu a či sa má táto platiť alebo odvádzať správcovi dane. Pri posúdení predbežných otázok treba vychádzať nielen z príslušných ustanovení zákona o platiteľovi dane ale tiež z faktického stavu veci. Platiteľ dane, čiže i platiteľ DPH daň zráža, vyberá od daňovníka, odvádza splatnú alebo zrazenú daň správcovi dane a majetkovo za ňu zodpovedá. Čiže, pokiaľ platiteľ dane DPH vyberie od daňovníka, vybratú DPH odvádza. Pokiaľ ale platiteľ dane DPH nevyberie ale napriek tomu mu podľa príslušných hmotnoprávných daňových predpisov, najmä podľa zákona o DPH vznikne daňová povinnosť na DPH, vtedy daň platí. Ak mal teda platiteľ dane v príslušnom zdaňovacom období povinnosť vybratú DPH odvieť a splatnú DPH neodviedol, je možné v tejto súvislosti hovoriť o trestnom čine neodvedenia dane a poistného podľa § 277 Tr. zákona. Pokiaľ by mal platiteľ dane povinnosť DPH platiť a splatnú DPH by správcovi dane nezaplatil naplnil by zákonné znaky trestného činu nezaplatenia dane podľa § 278 Tr. zákona.

Kedže dôkazy obsiahnuté v spise pred vydaním posudzovaného uznesenia, na ktoré v jeho odôvodnení poukazuje aj vyšetrovateľ, svedčia o tom, že platiteľ dane v príslušných identifikovaných daňových obdobiach všetku DPH od konkrétneho odberateľa vybral, čiže mu bolo za všetky vyšetrované zdaniteľné plnenia odberateľom riadne zaplatené (vid' príslušná fakturácia a výpisy z účtov) vznikla mu podľa príslušných ustanovení zákona o DPH daňová povinnosť na DPH uskutočnením zdaniteľného plnenia, a to povinnosť DPH odvieť v rozsahu v akom DPH vybral. To, že sa v podávaných daňových priznaniach na DPH za spoločnosť [REDAKOVANÉ] objavujú iné priznané, nízke vlastné daňové povinnosti, prípadne nadmerné odpočty rádovo v stovkách euro, je naďalej predmetom dokazovania, pričom vyšetrovateľ je povinný sa vysporiadať so všetkými zistenými skutočnosťami.

Posudzovaná trestná činnosť sa však netýka jednej osoby, ale všetkých identifikovaných páchatel'ov na nej sa rôznymi zistenými úlohami podieľajúcich.

Dodávam, že právna kvalifikácia nemusí byť v tomto štádiu trestného konania konečná a táto môže byť kedykoľvek v priebehu vyšetrovania upravená po vyhodnotení zadovážených dôkazov, samozrejme pri zachovaní totožnosti skutku resp. skutkov, pre ktoré sa trestné stíhanie vedie. Prípadná zmena právnej kvalifikácie je legitímnou možnosťou orgánov činných v trestnom konaní. Takýto procesný krok je priamo predpokladaný vo viacerých ustanoveniach Trestného poriadku (§ 206 ods. 6 Tr. por., § 234 ods. 2 Tr. por.).“

V napadnutom uznesení okresného súdu, ktorým tento súd rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby, sa okrem iného uvádza:

„Pokiaľ ide o materiálne podmienky sudca pre prípravné konanie konštatuje, že doteraz zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú záver, že skutok, za ktorý sú obvinení stíhaní sa stal, má znaky trestného činu a sú tu tiež dôvody, ktoré nasvedčujú tomu, že bol spáchaný obvinenými. Skutok bol správne právne kvalifikovaný, aj keď je možné pripustiť zmenu, avšak pri zachovaní totožnosti skutku, pričom však prípadná zmena alebo úprava kvalifikácie je v tomto štádiu konania plne v právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Dôvodnosť trestného stíhania obvinených je zrejmá z vykonaných dôkazov, ktoré preukazujú skutočnosť, že obvinení podvodným konaním prostredníctvom tretích osôb (tzv. bielych koní) vykonávali a uplatňovali si odpočítanie dane z pridanej hodnoty, pričom tretie osoby boli len formálnymi štatutárnymi orgánmi obchodných spoločností [REDAKOVANÉ] ([REDAKOVANÉ]), [REDAKOVANÉ] ([REDAKOVANÉ]), [REDAKOVANÉ] (neb. [REDAKOVANÉ]) a [REDAKOVANÉ] ([REDAKOVANÉ]). Cieľom konania obvinených bolo ukrátiť štát v tom smere, aby neuhradili splatnú daň z pridanej hodnoty. Tzv. bielym koňom pritom vyplácali odmeny, ak tieto osoby vykonávali právne úkony v mene uvedených obchodných spoločností. Používali a využívali ich aj na výbery z účtov v bankomatoch alebo hotovostné výbery, resp. tieto osoby poskytovali karty svojich spoločností obvineným, predovšetkým [REDAKOVANÉ], ktorý poväčšine predmetné výbery vykonával.“

Z citovaného vyplýva, že okresný súd sa v uznesení o vzatí sťažovateľa do väzby ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s existenciou materiálnych podmienok väzby, ako aj dôvodnosťou obvinenia sťažovateľa (a ďalších spoluobvinených) z vyšetrovanej trestnej činnosti. Platnej zákonnej úprave zodpovedá aj to, že okresný súd pripustil v napadnutom uznesení možnosť odlišnej právnej kvalifikácie stíhaných skutkov. Navyše treba vziať do úvahy, že predmetná trestná vec sťažovateľa je v počiatočnom štádiu vyšetrovania, pričom po doplnení dokazovania sa situácia vrátane právnej kvalifikácie môže meniť. Za týchto okolností krajský súd podľa názoru ústavného súdu nemal dôvod korigovať závery okresného súdu.

V súvislosti so sťažnosťnými námietkami ústavný súd poukazuje aj na citovanú časť odvodnenia uznesenia krajskej prokuratúry, ktorá sa podrobne venuje rozlíšeniu medzi trestným činom neodvedenia dane a poistného podľa § 277 Trestného zákona a trestným činom nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 Trestného zákona.

Citované závery vyjadrené v napadnutých uzneseniach okresného súdu, krajského súdu, ako aj krajskej prokuratúry považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľné, a preto zastáva názor, že nimi nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv vyplývajúcich z ústavy, listiny a dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že táto časť sťažnosti je zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec uvedeného záveru ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci,

ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07). Aplikácia uvedeného právneho názoru na vec sťažovateľa totiž zakladá dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti aj ako neprípustnej.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2016